

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/890
Toplantı Tarihi/Sayısı : 15.2.2024/42
Karar Numarası : 2024/190
Başvuran : H. Ç.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : 1) Türkoğlu 1 No.lu L Tipi Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
: 2) İslahiye T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, başvuranın bulunduğu kurumda resmi nikah talebinin ve imam nikâhlı olduğu eşi ile aynı kuruma nakil talebinin reddedildiği iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. İki müşterek çocukları bulunan ve 15 yıldır birlikte olduğunu iddia ettiği imam nikahlı eşi ile çeşitli suçlardan aynı ceza infaz kurumunda bulunurken doluluk sebep gösterilerek kendisinin Türkoğlu 1 No.lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna naklinin gerçekleştirildiğini,

b. İyi hali bulunmasına rağmen güvenlik gerekçesi gösterilerek tekrar Gaziantep L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna naklinin kabul edilmediğini,

c. Uzun bir süredir resmi nikah yapılması için uğraşmasına rağmen resmi nikahının yapılmadığını iddia etmektedir.

3. Muhatap Türkoğlu 1 No.lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan alınan yazılı görüşte özetle;

a. Başvuranın 31/03/2021 tarihinde Gaziantep L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan asayiş ve güvenlik nedeniyle Kuruma nakil olarak geldiği, imam nikâhı bulunan ve resmi nikah kıymak istediği eşinin de Gaziantep L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda barındırıldığı,

b. Başvuranın 14/10/2022 tarihinde nakil talep dilekçesi yazarak imam nikâhlı eşinin bulunduğu Gaziantep L Tipine gitmek istediği, nakil talep dilekçesinin Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne gönderildiği, Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün 24/10/2022 tarih ve ... sayılı yazısı ile nakil talebinin reddedildiği, ilgili evrakların yazı ekinde sunulduğu ifade edilmiştir.

4. Muhatap İslahiye T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;

a. 1/11/2023 tarihinde Kuruma evlilik için müracaat ettiği ve konuyla ilgili evraklarının hazırlandığı ancak hükümlünün ailesinin evrakları teslim almadığı, bu nedenle nikâh memurluğundan randevu alınamadığı, hükümlünün işlemlerine devam edildiği bilgisi ile hükümlünün bu hususta herhangi bir mağduriyetinin olmadığı hususları ifade edilmiştir.

5. Muhatap Kurumun yazılı görüşü, başvurana yazılı görüşünü sunması için iletilmiş başvuran süresi içinde cevap yazısını sunmamıştır.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

6. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Kişinin dokunulmazlığı, maddî ve manevî varlığı" başlıklı 17'nci maddesinde; "Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tâbi tutulamaz..." hükmü yer almaktadır.

7. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK) Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir. Kanun'un 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında; "*özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği*" hükme bağlanmıştır.

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 43'üncü maddesine göre; özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvuruları Yönetmelik'te yer alan düzenlemeler doğrultusunda incelenmektedir.

9. Mezkur Yönetmelik'in 65'inci maddesinde; "*Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.*" hükmü bulunmaktadır.

10. Yönetmelik'in 73'üncü maddesine göre; "*Kurum; a) Başvurucunun başvurusundan vazgeçmesi, b) Başvurucu gerçek kişi ise ölümü veya tüzel kişi ise tüzel kişiliğinin sona ermesi, c) İnceleme ve araştırma devam ederken başvuru konusu hakkında dava açılması, üzerine inceleme ve araştırmasını sonlandırması hâlinde karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.*"

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

11. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

12. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

13. Başvuranın iddiası; bulunduğu ceza infaz kurumundan imam nikâhlı olduğunu iddia ettiği eşi ile birlikte kalabileceği bir başka ceza infaz kurumuna naklinin engellendiği, resmi nikah işlemlerinin ise gerçekleştirilmediği yönündedir.

14. 29/12/2004 tarihli ve 25685 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 53'üncü maddesinin birinci fıkrasına göre; "*Hükümlüler, kendi istekleri veya toplu sevk, disiplin, asayiş ve güvenlik, hastalık, eğitim, öğretim, suç ve yargılama yeri nedenleriyle başka bir kuruma nakledilebilirler.*"

15. 29/3/2020 tarihli ve 31083 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in 3'üncü maddesine göre "*Bakanlık, Adalet Bakanlığını; Genel Müdürlük, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünü*" ifade eder. Anılan Yönetmelik'in 127'nci maddesinin sekizinci fıkrasına göre; "*Hükümlülerin nakil işlemleriyle ilgili esas ve usuller Bakanlık tarafından belirlenir.*"

16. 10/7/2018 tarihli 30474 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 No.lu Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin "Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü" başlıklı 43'üncü maddesinin birinci fıkrasının (h) bendi şu şekildedir: "*(1) Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün görev ve*

yetkileri şunlardır: (...) Hükümlü ve tutukluların sevk ve nakil işlerini yürütmek, (...)"

17. Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün Ceza İnfaz Kurumlarının Tahsisi, Nakil İşlemleri ve Diğer Hükümler konulu 70817034- 010.06.01/2015- 585 sayılı Genelgesi'nin 22'nci maddesinin beşinci fıkrasına göre; "Ağır ceza Cumhuriyet başsavcılıkları, merkez ve bağlı ceza infaz kurumlarının birinden diğerine nakil olmak isteyen hükümlü ve hükümlülüklerin taleplerini, kapasitesi, sınıfına uygun bulunması, mevcudu, asayiş durumu, güvenlik, aileye olan yakınlığı ve sosyal çevre gibi hususları göz önüne alarak, bu genelgede belirtilen esaslar dâhilinde, takdir ederek sonuçlandırarak, bu tür talepleri Bakanlığa göndermeyecektir. Ancak; hükümlülüklerin diğer ceza infaz kurumlarına nakil talepleri Bakanlık tarafından değerlendirilecektir."

18. Başvuranın iddialarına yönelik olarak muhatap Kurum başvuranın talebi doğrultusunda nakil talebinin Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne iletildiğini, Genel Müdürlük tarafından yapılan araştırma sonucunda, Gaziantep L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna naklinin asayiş, güvenlik ve disiplin yönünden uygun olmayacağını değerlendirildiğini, başvuranın evlenmek istediği kişi ile birlikte konularına uygun başka bir kurumu talep etmeleri halinde nakil hususunun mevzuat çerçevesinde değerlendirileceği hususunun başvurana iletildiğini aktarmıştır.

19. Başvuranın daha sonra kendi isteği ile İslahiye T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakil olduğu anlaşılmış ve bulunduğu Kurumda resmi nikah işlemlerinin sürdürüldüğü bilgisi edinilmiştir. Bu kapsamda başvuranın şikâyetinin konusuz kaldığı anlaşıldığından talebiyle ilgili karar verilmesine yer olmadığı kararı verilmesi gerektiği kanaatine ulaşılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

15/2/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye